

Fryslâns drijvende visitekaartje - Expositie over 125 jaar boeier Friso

Al 65 jaar fungeert het Statenjacht *Friso* als smeermiddel van het provinciaal bestuur van Fryslân. Met de wind in de haren of met een berenburgje in de roef lukte het menig commissaris van de Koning(in) of gedeputeerde om zaken voor elkaar te krijgen, die in een muffe vergaderzaal veel meer tijd en energie zouden hebben gekost. En het creëren van die ongedwongen en gemoedelijke sfeer was nu juist wat de initiatiefnemers in 1954 voor ogen stond.

De boeier is in 1894 gebouwd op de werf van de beroemde jachtbouwer Eeltje Holtrop van der Zee voor de toenmalige commissaris B.P. baron Van Harinxma thoe Slooten. Van 1937 tot 1954 was het schip in particulier bezit, maar daarna stonden er acht opeenvolgende commissarissen aan het roer. Verhalen over het gebruik van de *Friso*, vroeger én nu, staan centraal in deze grote jubileumexpositie.

Al in de 17de een 18de eeuw maakten Friese bestuurders gebruik van een Statenjacht, waarmee ze zich lieten vervoeren naar belangrijke vergaderingen in Den Haag of Amsterdam. In die tijd was het Statenjacht geen boeier, maar een groot spiegeljacht. Met schilderijen en gravures wordt een beeld gegeven van deze oude Statenjachten. Het werfboek, waarin Eeltjebaes de kosten van de bouw van de boeier bijhield, is bewaard gebleven. En ook het gereedschap van een van Eeltjes knechten is te zien. Schipper Hendrik de Jager, die in dienst was van commissaris Van Harinxma thoe Slooten, hield toezicht op de bouw. Onlangs doken nog fraaie foto's op van de zeiltochten die deze schipper maakte.

Ook nadat de *Friso* in 1954 de functie van Statenjacht kreeg, werd de boeier gevaren door schippers, die in dienst waren van de provincie. In korte films leggen de huidige schippers uit hoe zij hun werk doen. Ook de commissarissen, die op de *Friso* hun gasten ontvingen, vertellen over hun ervaringen aan boord. Het Fries Filmarchief leverde een film over de feestelijk overdracht in 1954 van de *Friso* aan de provincie.

Het Statenjacht wordt veelvuldig gefotografeerd. En niet onterecht, want het schip behoort tot de mooiste klassieke zeiljachten van Nederland. Vooral de buitenkant van het schip wordt vastgelegd op de gevoelige plaat; een blik op het interieur van de *Friso* is exclusief voorbehouden aan de gasten van de provincie. Wie benieuwd is naar de binnenkant van het schip, kan er met een VR-bril op, uitgebreid rondkijken in de roef en in de kombuis. Zo komen heden en verleden van dit prachtige schip aan bod in deze zomertentoonstelling.